

Rejsen til Sverige 2011 Referat ved Helle Frisman

11. juli.

Afrejsen fra Hellerup station 7:45 bliver i virkeligheden 8:30. Ved Toldboden læser Erik Kühnau Blichers indledningsdigt fra Svithiod. Vi sejler ikke til Sverige, men kører over Øresundsbroen, og første stop er **Stortorget i Malmø**, hvor Kramers hotel i dag ligger på det sted, hvor Blicher boede og fik the, mens Molbech fik kaffe. Vinkelret på den side ligger 1500-talsrådhuset med udvidelser, "forskønnelser" fra 1812 og 1860'erne. Midt på torvet en statue af Carl X Gustav og i torvets hjørne nær Kramers hotel Jørgen Kocks gård, opført 1522-25. Om Jørgen Kocks rolle for Chr. 2., grev Christoffer af Oldenburg, Ambrosius Bogbinder og Jürgen Wullenweber og endelig den sejrende Chr. 3. er der hurtig repetition at hente hos Salmonsens.

Næste stop er **Bjørnstorp**, smukt og velholdt. Kirken var åbenbart truet af nedrivning i 1700-tallet, men blev reddet af folkelig protest. Desværre er den lukket. På kirkegården kunne vi dog se et gravmonument over den unge baron Gyllenkrok, som viste Blicher Rommeliklint. Bjørnstorp by er en lille bindingsværkslandsby, ganske charmerende. Vi kører (desværre) forbi Dalby kirke og standser i **Lund**. Her oplæses Tegners genfortælling af sagnet om Finn, og vi ser krypten med søjlerne, der viser Finn og hans kone, den sidste med barn. Endvidere sarkofagen med den sidste katolske biskop Birger Gunnarsen, men vi får ikke præciseret, hvilken bispeligsten der tilhører Anders Sunesen. På vej til Kullen kører vi igennem Höganäs, som på Blichers tid var udtryk for den nye industrialisering, her anvendelse af dampmaskiner og små togvogne på træ- og jernskinner i forbindelse med minedrift – stenkul, som man brød her indtil 1975. I dag er byen mere kendt for lertøj, klinker, krukker og drænrør. Mange arbejderboliger er nu sommerboliger. Byen Mølle for foden af Kullen anlagt for turisme.

Kullen er dagens clou. Et meget skønt område, som bortset fra bjergets farve kan sammenlignes med Møns Klint. Vi passerer også de velholdte herregårdsbygninger, som området hører eller hørte under, i dag ejet af en fond. Krappes slot hedder det stadigvæk. Selve klippeområdet skrider meget dramatisk mod Øresund. Vi kan godt fantasere om Palnatoka på ski og forstå, at Kullen sammen med Anholt og Skagen var de steder, der skulle have fyr. Kullagården og andre bygninger eksisterer endnu. Som turiststed er området opdaget i 1800-tallet. Hans Kruse beretter om sin ihærdige, men forgæves eftersøgning af den gæstebog, Blicher havde skrevet så morsomt i. Den er nu i Madrid. (Folder udleveret).

I bussen læses digtet om Kullen og senere det om Karup op.

Kruses ihærdighed resulterer også i en vellykket eftersøgning af en mindesten over Fr. Lützow, en tysk officer i dansk tjeneste, faldet 17. august 1676 (Skånske krig) her ved Fyllebro, nær Halmstad. Rawert har aftegnet mindestenen. Blicher nævner den ikke.

1½ time senere end planlagt når vi hotellet uden for Göteborg. Men vi når både at få mad og vin og bad.

12. juli

Göteborg

Vi går fra den nye opera til det store torv. På vejen standser vi ved det sted, hvor Ekhborns hus lå. Torvet præges bl.a. af det rådhus, hvor Blicher overværede en retssag – beskrevet i rejsebogen. Midt på torvet en statue af Gustav 2. Adolf.

"Götakällare", som Blicher boede i, er i dag administrationsbygning for sporveje og et rederi. Oprindeligt er det vist den første bygning i Norden, bygget som hotel. Da jeg senere får vendt kortet 180°, ser vi graven ved befæstningen (kan minde om Kastellet i Kbh), men vi når ikke domkirken, før vi igen mødes ved Operaen.

Vi gør holdt ved "Kronan", et fæstningsanlæg, som ved sin udsmykning i den grad lever op til sit navn. Fjenden skulle kunne beskydes deroppe fra. Hvilket dog aldrig skete. Senere blev det benyttet til fængsel. Nedenfor er der en plads med kønne gamle huse. På hjørnet af Husargatan og Skansetorget en Tante Grøn -forretning med rigtigt legetøj.

I bussen oplæsning af Blichers beretning om retssagen i Göteborg, mens vi kører til

Bohus fæstning, som har været belejret 14 gange, men aldrig indtaget. Selvfølgelig blev den afstået til Sverige i forbindelse med Roskildefreden 1658. I de opslåede historiske oversigter bemærker vi, at Ulrik Frederik Gyldenløve som norsk statholder angriber den igen under Skånske krig, 1676.

Efter frokost ved bussen kører vi gennem Lödöse, Göteborgs forgænger, og Lilla Edet (Nb! Køkkenrullen) til Trollhättan med sluser: den første fungerende (de facto den anden) og den nuværende hen til Vandfaldets frigivelse kl. 15:00 og videre til den første ødelagte sluse, som Blicher (fejlagtigt) anså for at være et naturfænomen - til kaffe ved kirken, som er "gotisk" udenpå og indvendig en velholdt "Tegnerlade". Hele området er en enorm oplevelse. De historiske kan læses i folder købt i Kanalmuseet.

Vänersborg

Her gør vi ophold i parkanlæg foran kirken, hvorfra danskerne efter sigende skulle have stjålet de klokker, der nu findes i Frelserkirken i Kbh. Vi synger Sjöbergs "Den första gång jag så dig" i Bente Harbos oversættelse.

Vejen til Lidköping forløber mellem to højdedrag og er nogle steder udvidet til startbaner, som dog vist ikke bruges til det formål mere.

Lidköping

Godt gensyn med denne charmerende by. Vi ser det gamle rådhus (tidligere jagtslot), og efter en herlig middag på hotellet, som er blå og hedder Edward, går vi sammen med James og Gertrud ud i den nydelige by - med store pladser og velholdte plæner og blomstebede, men først gennem en lille perle, kaldet "Limtorget", som er et lille afgrænset kvarter med Falunrøde træhuse, som alle er nummererede og daterede. I det ældste af dem overnattede Chr. 4. i 1612.

Flere huse er fra 1840erne. Bygningsetaper er også angivet og funktion, f.eks. et flyttet toldhus og et trykkeri. Endelig nævnes også i enkelte tilfælde beboere, f.eks. i et hus fra 1856 og 1877, hvor en Kyrke Marie har boet. I dag er nogle af husene i privat eje, nogle i offentlig.

Onsdag, den 13. juli

Ud af Lidköping bl.a. forbi en tændstikfabrik til **Husaby kirke** fra ca 1120 (Vi har besøgt den før), muligvis bygget over en stavkirke. Den nærliggende kilde er iflg. traditionen det sted , hvor en engelsk missionær døbte Olof Skotkonung 1008. Bispestol fra 1200-tallet præmie i Paris 1867. 37m. højt tårn med tre spir. Korvægsgitter med tre spidsbuer og korbuekrucifiks. Original altertavle på korets nordvæg. Den nuv. Altertavle med bemalede figurer ganske sød. Men kirken som sådan er hårdt og uharmonisk restaureret. Borgruinen, som vi ikke ser, er fra 1480, men under den skulle der være rester af Olofs kongsgård. Domkirken flyttedes senere til Skara, som vi tidligere har set på vores Arn-tur.

Kinne-kullen er en stor oplevelse. Bl.a. er der et mindesmærke for 11 norske flyvere, som faldt ned her i 1944 på vej til Skotland. Mindesmærket er rejst af Da, No og Sv., og i selve opbygningen er der megen symbolik. Længere nede mod vandet såkaldte kongesten med diverse kongelige navnetræk, senest kronprinsesse Victoria og hendes mand. (Ved helligkilden ved Husaby også navnetræk indridset). Frokost på restaurant ved Kinnekullens fod. Trevligt sted. I bussen refereres Hauchs skuespil: Søstrene på Kinnekullen, som blev skrevet lige efter Blichers død.

Forsvik er det næste besøgssted og meget interessant med en engageret guide. Bruget er oprettet i 1300-tallet af herregårdsejere, hvis næste generation skænkede vandfaldet til Vadstenaklostret i

1410. Brukets energibaggrund er højdeforskellen mellem Väneren og Vättern, som udnyttes til kraft. Jernværk, savværk og mølleri, altså jern, træ og mel er hovedprodukterne i 500 år under forskellige ejere – med forøget dynamik i 1800-tallets industrialisering med gravning af kanalen og den første sluse fra 1813 – og en gl. jernbro fra samme år- og konstruktion af hjuldampere. En kopi af den sunkne Nordevalldamper bygges nu. Det var et skib magen til det Blicher sejlede med "Daniel Thunberg" (og som parret i Almquists "Går det an" sejler med. Nordevall sank i Vättern 1856. Om bruget i øvrigt folder og guidebog.

Næste stop Karlsborg. Fæstningen var under opførelse 1809-1908, men forældet inden færdiggørelsen. Anlagt ud fra en forestilling om, at Karlsborg skulle være reservehovedstad i krigstid – efter afståelsen af Finland til Rusland. Det har så tjent forskellige formål, bl.a. politihundetræning og vist også kaserne.

Ørebro er en umådelig charmerende by med en masse udendørs servering. Slottet, som minder om Vadstena slot, dominerer byen meget malerisk. Et stort torv eller centralgade fører op til Nikolajkirken, hvor Jean Baptiste Bernadotte blev udråbt til tronfølger (tror jeg nok). Byen er fyldt med markeringer om ham, herunder en 200-års årstalsliste lagt ned i fortovet ved slottet, genialt. Dette ses på aftentur i byen. Slottet, hvor i 1617 landets ældste forfatning blev skrevet, er i dag sæde for länsmannen

Torsdag, den 14. juli

Passende dag at gå rundt i Bernadottes **Ørebro**. Men det er jo Blicher det drejer sig om, og stedet for Mamsel Rosings gæstgiveri, som Hans Kruse vist har fundet. Det har ligget hvor nu et nygotisk rådhus befinder sig – på hjørnet af Stortorget og Køpmangatan. Hos Blicher fortælles om et klammeri i gæstgiveriet, og Kruse har fundet ud af at en efterkommer til den ene deltager har boghandel overfor i dag. Blichers beretning læses op i bussen.

Haga park er meget smuk. Det såkaldte nye slot bebos nu af kronprinsessen og Daniel. I Gustav IIIs "lysthus", en søjlebåret rund kiosk, kaldet ekkohuset, synger vi "Fjäriln vingad ..", for nu er det også en Bellmantur. Desværre er der ikke mange Bellmannsange i sangheftet. Vi går en pragtfuld rundtur i parken, også forbi det aldrig fuldførte slot og tilbage til det morsomme udgangspunkt, kobberteltene, hvor der både er restaurant, cafeteria og et lille museum. (lille folder erhvervet med de enkelte bygninger kommenteret).

Herefter busrundtur i Stockholm over lille og store Edet, Södermalm, langs det tidligere bryggeri München, op langs Gamla Stan – over til Djurgården ud til Ladugården, tilbage til Norrmalm (Sthlmsyndromet) og Sergels torv (Piet Hein), tilbage over Skeppsholmen til Slussan og til sidst gennem et kolossalt tunnelsystem ud til Värmdövägen, hvor vi bor på et OK- hotel. God Bellmann-underholdning ved formanden efter en lidt kedelig middag.

Fredag, den 15. juli

Først en spadseretur i Södermalm forbi 1700-talsbygninger til en udsigtsplads bag bryggeriet. Digtoplæsning. Derefter til Gamla Stan, hvor vi på Stortorget får beretningen om Blodbadet i 1520. På egen hånd i Storkyrkan og Livrustmuseet på Kongeslottet. I Storkyrkan ser vi en stor træskulpturgruppe af Sct. Georg og dragen, endvidere et berømt ældste maleri af Stockholm med et astronomisk fænomen (flere bisole og haloringe) set 20. april 1535. Billedet kaldes Vädersolstavlan. Livrustmuseet er særdeles righoldigt. Her er rustninger og ceremonielle dragter fra Erik 14. og frem. Her er en interessant sammenstilling af Gustav 3.s og nuv. Kronprinsesse Victorias myndighedsdragter (sidstnævnte en enkel smuk blå kjole). En afdeling med barnedragter fra 1600-tallet til nuv. Konge som "Lilleprinsen". Også nyere stilikoner præsenteres, fx Gustav 5. s meget elegante tennis og andet outfit – og nulevende prinsessers og andre fra det 20. årh.s aftenkjoler o.a. fra diverse årtier. Højdepunktet er dog Gustav Adolfs udstoppede hest fra slaget ved Lützen og hele afdelingen med kareter og slæder fra 1700-tallet, helt ovenud fantastisk. Ja, og så er der jo Gustav IIIs maske, som han bar da han blev myrdet.

Vi overværer også vagtskiftet og er selvfølgelig patriotisk enige om, at det i Kbh. er smukkere. Den ene del af paradesoldaterne er forsynet med pikkelhue, hvilket ikke bliver mindre grotesk, når bæreren er en pige.

Frokost i "Sten Stures kælder" over for Storkyrkan, en 1300-tals kælder, som til slutningen af 1700-tallet brugtes til fanger, den berømteste af sådanne var Johan Ankarstrøm, Gustav 3.s banemand.

Om eftermiddagen rundvisning på Drottningholm med markering af 1660erne, 1740erne, 1770erne og så Riddersalen fra 1800-tallet. Nikodemus Tessin d. ældres tegninger var grundlag for byggeriet. Dronning Hedvig Eleonora, gift med Carl X Gustav og datter af hertugen af Gottorp var den første dronning her. Vi ser bl.a. hendes paradesengekammer; den næste, der satte et særligt præg, var dr. Lovisa Ulrika, hvis rokokobibliotek er meget smukt. Hun var prøjsisk prinsesse, gift med Kong Adolf Frederik og mor til Gustav III. Riddersalen er fra 1800-tallet med herskerportrætter.

Jeg tager også en rundvisning i teatret fra 1700-tallet. Det blev opført under førnævnte Lovisa, blomstrede under Gustav III, lukket i begyndelsen af 1800-tallet indtil 1921. Det står derfor helt originalt, dog kræver brandmyndighederne elektrisk lys. (Smarte "stearinlys" ret naturtro). Ellers er imitationerne kun de originale sådanne, altså marmoreringer osv. Nogle af påklædningsværelserne er med meget fine tapeter. Kun foyeren er restaureret, da den i den lukkede tid var lager for forskelligt. Gustav III's gemakker rummer ægte marmorkamin. I tilskuerrummet havde Konge og dronningelogen kun nogenlunde udsyn. Kavalerlogen havde faktisk syn mod publikum, et tredje par loger var med gitterlåger – beregnet til hemmelige elskovsmøder. Gustav III lod sig normalt se i logen inden forestillingen og tog så plads i parkettet midt for scenen, som var meget stor og symmetrisk med tilskuerpladserne. Mest bemærkelsesværdigt er det, at det oprindelige maskineri til scenskift er bevaret og også i dag opereres med muskelkraft. Scenskift kan klares på få sekunder – med 25 personer eller så i maskinrummet til en forestilling. Vi overværede en stump af prøverne til Don Giovanni – en af Don Ottavios arier.

Aftentur med spising til en højtbeliggende restaurant kaldet Fåfangen. Charmerende sted. Desværre klodrer personalet med indtastning af betalinger, hvilket giver vore ledere besværligheder. Men da alle har bevaret deres kvitteringer, kan restaurantens lille svindelforsøg eller hur? Ikke holde.

Lørdag, den 16. juli.

Første stop er statuen af "Den vackra kulla", en smuk pige fra Dalarna, som tjente på en herrgård uden for Stockholm i Järla. Efter sigende fremkaldte hun sammenstimlen, når hun solgte varer på torvet. Siden tog hun hjem til Dalarna og blev gift med sin fæstemand.

Dagens hovedattraktion er Sigtuna og Skokloster.

Sigtuna har stadig vikingetidsbyplan, en tydelig gade (Storgatan) med rækkeparceller, i dag bebygget med træhuse fra de seneste tre århundreder, så vidt jeg kan skønne. Yndigt rådhus, som kan lede tankerne hen på Ebeltoft. Mariakirken fra 1200-tallet er en treskibet gotisk kirke med bevaret korbuekrucifiks, gyldent hovedalter og gyldent sidealter, begge med figurer i trefløjet skabsmodel. Stolestader med våbenskjolde i endestykkerne. Hovedaltret har i midten en fremstilling af Marias kroning. I sidealtret er korsfæstelsen i centrum. Det oprindeligt tilhørende kloster er selvfølgelig revet ned. Noget af urtegården er bevaret. Der er to døbefonte, den ene ved indgangen formodentlig ikke i brug. Den anden i koret med fad er i brug – stoleopstilling omkring. Bagved på nordvæggen en række skjolde, hvilke? Rester af kalkmalerier i koret.

Langs processionsvejen ses tre kirkeruiner som også Blicher omtaler. Vejen løber parallelt med førnævnte Storgatan.

Med båd til **Skokloster**, hvor der er rundvisning. Det er et 1600-tals slot, opført af hærføreren Wrangel, hvis bedstefar fik området, som havde hørt under klostret. Af det er kun kirken er tilbage (og vi kom ikke ind i pga. bryllup).

Wrangel havde kun overlevende døtre, hvoraf en blev gift Brahe, og denne familie sad på Skokloster til 1930, da den legitime slægt uddøde. Derefter overtog en familie ved navn von Essen og boede her

ind til 1967, hvor de solgte bygningerne til staten, men ikke jorden. Også på dette slot ser vi interessante paradesengekamre og gæsteværelser, men det mest spændende er næsten den ufuldendte riddersal, som kan bidrage til viden om håndværksmetoder, og vi ser tømmerkonstruktionerne.

Den hyggelige bådtur tilbage giver mulighed for kaffe o.a.

Om aftenen spiser vi på egen hånd på en god restaurant Agaton i Gamla Stan.

Søndag, den 17. juli

Om formiddagen spadseretur i Norrmalm. Vi standser forskellige steder, bl.a. på Høtorget med koncerthus i 1920erklassicisme, Sergels Torv med Piet Heins ellipse, gennem Sveagatan, hvor Olof Palme blev myrdet ud for nr. 42 i februar 1986, vi passerer Afolf Fr. kyrka, hvor han blev begravet. Desværre er der ikke tid til et besøg på kirkegården. Vi går ad Drottningagatan, i det Blå Tårn, nu et gult hjørnehus, havde Strindberg sin sidste (af talrige) boliger i 1908-1912. I hele gaden er nedlagt Strindbergcitater, genialt. Endvidere ser vi en badeanstalt i Jugendstil fra 1904.

Men dagen byder på to store oplevelser endnu.

Først **Vasamuseet**. Helt fantastisk at se det hævdede skib og det tilhørende museums skildring af samtidens sociale forhold. Filmen om selve hævnningen og restaureringen også spændende. Som ikke fagmand betages man af skibets skønhed, som desværre også var det skaberne af det havde koncentreret sig om, og resultatet var, at det sank den 10. august 1628 efter 20 minutters sejlads og først blev hævet 333 år efter. Klaus købte 2 snapseglass, fine kopier af bevaret grej.

Efter frokost kører vi videre ud i Djurgården og ser parken ved Rosendal slot med den helt fantastiske kæmpevase foran. Den er af porfyr. Slottet bygget til Karl14 i 1819, åbnet for publikum i 1913. Byggeteknik efter modulprincip, altså modulerne bygget på et værksted og siden samlet, hvilket var meget moderne på den tid og blev en eksportsucces. Arkitekten hed Frederik Blom Vi kan ikke nå at se det indvendigt, men får dog lige et kik fra entreen og råder bod på det ved at købe en lille bog. Man associerer til Malmaison uden for Paris.

Dagen slutter på den store skovkirkegård – enorm, med mange forskellige afdelinger. Vi hefter os selvfølgelig ved, at Greta Garbos urne er sat ned her, og stenen bærer hendes autograf.

Søndag aften spiser vi til middag i en restaurant i Gamla Stan som hedder "Fem små Huse", et sted og menukort med historie. Vi spiser en "Anna Lindberg middag". Knud Sørensen og Helena Skau spiser sammen med os.

Mandag, den 18. juli

Uppsala

Vi besøger først det gamle Uppsala med højene, museet og kirken. Denne var først almindelig kirke, så domkirke i 1164, siden almindelig kirke igen efter brand i 1200-tallet. Kirken har en del sengotiske kalkmalerier og en smuk altertavle med udskårne figurer. (købt en lille bog om dette). Den nuværende domkirke i Uppsala skrev Blicher også om. Vi så også denne og kirkens skatkammer med både ædelmetal og stene og bemærkelsesværdige klæder fra senmiddelalderen. I Kirkens udsmykning er Gustav Vasa en gennemgående figur. Især to ting springer i øjnene: et kæmpestort kalkmaleri der viser hans indtog i Stockholm 1523, og så hans sarkofag med relief af ham selv og to koner. Den hellige Birgittas forældre er også bisat her under en fornem gravsten.

Dagens højdepunkt er biblioteket **Carolina Rediviva** med en helt fantastisk håndskriftsamling., specielt Wulfilas sølvbibel, men også utallige andre klenodier, f.eks. af Newton og Mozarts håndskrevne noder. Købt lille bog om sølvbiblen.

Om aftenen spiser vi næsten alle sammen turens dyreste (men ikke bedste) middag på "Den gyldne fred", en restaurant fra 1722, hvor Bellmann og andre koryfæer huserede, i nyere tid Strindberg og Cornelis Vreeswijk. Stedet ejes i dag af det svenske akademi "De Aderton" og er holdt i 1700-tals

stilen. Men maden var bedre og billigere på den historiske restaurant fra dagen før – og næsten ved siden af. 820 kr. per person for tre retter, som da var udmærkede, men ikke løftede sig. Rødvinen var en ganske almindelig Chianti, men til over 400kr.

Tirsdag, den 19. juli.

Dagens første besøg – her på hjemturen – er Vreta Klosterkirke. Klosteret var et Cistercienserkloster grundlagt i 1162 som Sveriges første nonnekloster. Klosteret brændt i 1242, men arkiv bevaret. Kong Magnus (af Götaland efter sin mor), i Danmark kendt som Magnus Nielsson, Knud Lavards morder hævdes at være begravet her, før klosteret blev oprettet. Han faldt som bekendt i slaget ved Fodevig 1134.

Klosteret blev ledet af en abedisse, men juridiske dispositioner skulle varetages af en mand. (købt lille bog)

Efter kirkebesøget kører vi til sluserne lige i nærheden, "Bergs sluser", hvis virksomhed vi studerer indgående inden indtagelsen af den medbragte friluftsfrokost.

Vadstena

Vadstens bliver et lidt hastigt gensyn. Men for os er det nyt at se klostermuseet og få at vide, at bygningen oprindeligt var en kongehal, bygget af Birger Jarl i 1200-tallet, Sveriges ældste verdslige bygning, dengang med en højere overetage. Kong Magnus og dronning Blanca i 1300-tallet fik en hofdame, Birgitta, som havde mange åbenbaringer, og en af dem var altså at oprette et kloster i Vadstena. Inden paven formelle godkendelse døde hun, men klosteret indrettedes efter hendes anvisninger. Inden da var det lykkedes hende at få kongen til at skænke Kongehallen til formålet – måske i forventning om at kirken kunne gavne slægten. Den høje overetage sænkede, og der indrettedes dormitorium med midtergang og celler til hver side – rekonstrueret i dag. Klosteret var et dobbeltkloster, altså til både munke og nonner, som imidlertid holdtes adskilte, også under gudstjenesten, via sindrige rumlige konstruktioner. Den fløj, der i dag er hotel, var tidligere køkkenfløj og andet praktisk.

Kirken blev indviet i 1430. Den er gotisk treskibet hal, gyldent alter og helgenskrin øverst til højre. Nede i kirken ligger en hertug begravet.

Efter besøget i Vadstena kører vi til turens sidste hotel, nemlig et særdeles hyggeligt Hotel Randerslignende hotel i **Motala**.

Aftenens store begivenhed er sejlturen på Göta Kanal gennem sluser og broer. Anlægget har 3½ mill. Besøgende om året, hvor der kommer lystfartøjer, men indtil slutningen af anden verdenskrig var der godstransport. Vores meget veltalende kaptajn var med til at finde vraget af Nordevall i 1980 (som bekendt sunket i 1856), og han fortæller undervejs om von Platens bedrift med kanalbyggeriet, som var færdigt i 1830'erne. Kanalgravningen begyndte ved Motala i begyndelsen af 1800-tallet – og med håndkraft. Nogle steder var der problemer med at få bønderne til at sælge jorden til v. Platen, bl. V. slusen ned til Boren. Vi sejler først mod øst. Slusetrappen her fungerer med rindende vand – 5 sluser á 3 m. Udmærket bispisning på båden. Vi hygger os gevaldigt, også med sang. Skibet hedder Kong Sverker.

Efter hjemkomsten en lille gruppe til godnatdrik på torvet.

20. juli, sidste dag.

Vi indleder selv dagen med et besøg på det tekniske museum i byen. Det er virkelig sjovt med over 100 år gamle biler og alt muligt maskineri, som vi selv kan genkende fra vores barndom for længe siden.

Køreturens første stop er ved Alvastra klosterruin, Sveriges ældste cistercienserkloster, 1100-tallet. Efter reformationen blev sten herfra brugt til Vadstens slot. Birgittas mand, død 1349 begravet her. En kopi af ligstenen ligger her. Originalen befinder sig på et museum (i Sthlm?).

Om Vättern digtoplæsning. Det er beregnet, at der ligger 10.000 vrag på bunden. Til sidst lidt sjov om sagn knyttet til søen som forklaring på en kæmpestatue af en jætte fremstillet af gammelt tømmer og anbragt ved vejen.

Sidste stop er ved Kärnan i Helsingborg, hvor vi nyder den sidste friluftskaffe og tager egentlig afsked. Vi når til Hellerup i god tid og hjem med toget til tiden og bliver hentet.